

TILSTANDSRAPPORT

BARNEHAGE

2024

Innhold

Bakgrunn	4
Barnehagar i Kvam	4
Pedagogisk grunnsyn og syn på born.....	4
Nasjonale føringar.....	5
Internkontroll.....	6
Kommuneplan for Kvam – Samfunnsdel og Oppvektsplan	6
Barnehage sine prioriteringar i økonomiplanperioden	7
Beskyttande faktor - Trygge vaksne.....	7
Kompetanse	7
Samarbeid med andre tenester	7
Spesialpedagog i barnehagen	8
BTI (Betre tverrfagleg innsats)	9
Foreldremøteplan	9
KLP-prosjektet «Bli i jobben».....	10
Beskyttande faktor - Mangfald vert sett på som ein ressurs.....	10
Beskyttande faktor - Høg kvalitet på opplæringa	12
Regional ordning for kompetanseheving (Rekom)	12
Styrking av leiarrolla.....	13
Felles planar og systemarbeid	13
Vidareutdanning 2024	15
Instruktørar	16
Barnehagemyndede.....	16
Tilsyn	16
Rettleiing til barnehageeigar og styrargruppa	16
Sakshandsaming/vedtak	17
Oppfølging av politiske vedtak.....	17
Investering til uteområde skule/barnehage	17
Opptak.....	18
Oppgradering av Bjørketeigen barnehage.....	18
Auka grunnbemanning.....	18
Måltid	19
Læringar i oppvekst.....	19
Særlege utfordringar i barnehagesektoren	19
Emosjonelle belastningar i kvardagen	20
Læringar	21

Kvalifiserte søkjarar.....	21
Rekruttering av kvalifisert personale	22
Auka arbeidsmengd i byggeprosessar	22
Renovering av barnehagar og nye innkjøp	22
Kostratal 2024	22
Kommunebarometer	22
Oversikt over barnehagane i Kvam herad.....	23
Norheimsund barnehage	23
Bjørketeigen barnehage	25
Tørvikbygd barnehage	27
Ålvik barnehage	29
Sjydnahaugen barnehage	30
Strandebarm barnehage	32
Sandven FUS barnehage as	33
Oppsummering	34

Bakgrunn

Tilstandsrapport i barnehage er ikkje lovpålagt, men Rådmannen vurderer at det er viktig at politikarane får ein årleg rapport om tilstanden i barnehagesektoren. På den måten kan politikarane sjå heilskapen for born i heradet i alderen 0-16 år. Rapporten er ikkje uttømande, men gjev eit innblikk i dei kommunale barnehagane, kostratal og kommunebarometer 2024, og informasjon frå barnehageeigar, styrargruppa og barnehagemynde.

Barnehagar i Kvam

Det er seks kommunale og ein privat barnehage i kommunen. Alle barnehagane har eigen styrar. Den private barnehagen, Sandven Fus, får kommunalt driftstilskot. Det er godt samarbeid med den private barnehagen, og dagleg leiar i Sandven Fus får tilbod om deltaking på styrarmøte og kurs/arrangement som vert arrangert i regi av kommunen.

Dei kommunale barnehagane arbeider mot å skapa ein felles identitet i Kvammabarnehagane og har mottoet "slik gjer me det i Kvam". Barnehagane har felles visjon, hovudmål, barnesyn, satsingsområde og årsplan. Ein jobbar for at alle born i Kvam skal få like godt barnehagetilbod, same kva barnehage dei går i. Barnehageeigar er oppteken av kvalitet og kompetente tilsette. Visjonen, hovudmålet og satsingsområde til barnehagane heng saman med mål og beskyttande faktorar i Oppvekstplanen.

Visjon: Me skaper gode barndomsminne og livsglede.

Hovudmål: Alle born skal vera i eit trygt og inkluderande utviklingsmiljø der dei opplever meistring.

Satsingsområde: Trygt og godt barnehagemiljø, BTI og «Sjå barnet innanfrå».

Barnehagane har gode bygg og leikeplassar, alle vart godkjende etter forskrift for miljøretta helsevern (MHVB) våren 2018. Barnehagane rapporterer årleg i Basil. Per 1. desember 2024 (kjelde Basil) var det totalt 323 born i dei kommunale barnehagane og 86 born i Sandven Fus, mot 347 born i kommunale og 83 born i Sandven Fus i 2023.

Leiar for barnehage er barnehageeigar og har ansvar for leiing av dei kommunale barnehagane og at barnehagane vert drivne i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. Barnehagemynde er lagt under oppvekstsjef. Det er tilsett to personar i 30% stilling kvar som barnehagefagleg rådgjevar med ansvar for mynde oppgåver. Barnehagemynde har ansvar for godkjenning, rettleiing, sakshandsaming, ivaretaking og rapportering av alle statlege føringar både for kommunale og private barnehagar.

Pedagogisk grunnsyn og syn på born

Barnehagane våre skal inkludera alle born med fokus på livsglede, leik og læring for alle jf. rammeplan for barnehage. Personale i barnehagane våre skal aktivt leggja til rette for omsorgsfulle relasjonar mellom borna og personalet og mellom borna, som grunnlag for trivsel, glede og meistring. Målet vårt er at barnehagane har eit bevisst og reflektert personale som ser borna innanfrå. Barnesynet vårt er at "barn er ikkje vanskeleg,

men kan ha det vanskeleg." Me jobbar kontinuerleg med korleis me møter borna, uansett kva kulturell bakgrunn, språk, utfordringar, evner, interesser og bagasje dei evt. har. Det skal vera plass til mangfald i barnehagane våre.

Nasjonale føringar

Samfunnsmandatet til barnehagar er å tilby born under opplæringspliktig alder eit omsorgs- og læringsmiljø som er til borna sitt beste. Barnehagen skal vera både ei pedagogisk verksemd og eit velferdstilbod for føresette. I nært samarbeid med føresette skal barnehagen gje born gode utviklings- og aktivitetsmoglegheiter.

Barnehage vert regulert av barnehagelova og rammeplan for barnehagen. Alle som jobbar i barnehagen, skal saman jobba for god kvalitet. Rammeplanen er eit styringsverktøy og skal påverka barnehagen sin årsplan og det daglege arbeidet.

- Det er lovfesta rett til plass for alle born i Noreg over 1 år. Born som fyller eitt år seinast innan utgangen av august det året det vert søkt om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage frå august. Born som fyller eitt år i september, oktober eller november det året det vert søkt om barnehageplass, har etter søknad rett på plass innan utgangen av den månaden barnet fyller eitt år, jmf, barnehagelova §16.
- Pedagognorm frå 01.08.18. Barnehagen skal ha minst ein pedagogisk leiar per 7 born under 3 år, og ein pedagogisk leiar per 14 born over 3 år. Eit ekstra born utløyser krav om ny heiltidsstilling som pedagogisk leiar. Born tel som 3 år frå og med august det året dei fyller 3 år.
- Bemanningsnorm frå 01.08.19. Norma stiller eit minimumskrav til grunnbemanning i ein ordinær barnehage: minst ein tilsett per 3 born når borna er under 3 år, og ein tilsett per 6 born når borna er over 3 år.
- Sikra likeverdig og høg kvalitet i alle barnehagar. Det er ulik kvalitet mellom kommunar, mellom barnehagar i kommunar og mellom avdelingar i barnehagar. Staten har utvikla ein ny strategi for regional kompetanseutvikling Rekom, for å sikra meir lik kvalitet i alle barnehagar. Barnehagane i Kvam deltek på dette.
- Barnehage som trygg og god læringsarena. Staten gjev føringar som må oppfyllest for at kommunen skal tilfredsstilla krava som gjeld for barnehagar i Noreg.
- Alle born skal få delta aktivt i eit inkluderande fellesskap. Å gå i barnehage skal gje det einskilde born det barnet treng for å kjenna seg inkludert i eit fellesskap.
- 01.01.21 vart det innført endringar i barnehagelova. Endringane skal sikra at alle born har eit trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Barnehagen skal ikkje godta krenkingar som f.eks. utestenging, mobbing, vald, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripa inn dersom eit born i barnehagen vert utsett for slike hendingar. I samband med lovendringar er det laga ein felles plan med mål om nulltoleranse mot mobbing. Planen med tilhøyrande skjema er tatt i bruk i alle våre barnehagar.

Regjeringa har mål om å utvikla kvaliteten i barnehagesektoren fram mot 2030. Tre tema er sentrale i den nye barnehagestrategien:

1. Inkludering og deltaking – Låg barnehagepris slik at alle born kan få gå i barnehage.
2. Kompetanse og bemanning – Born skal møta tilsette med riktig kompetanse og regjeringa vil heva kvaliteten på barnehagetilbodet. Innan 2030 er det mål om 60% barnehagelærarar og 25% fagarbeidarar i barnehagane. Dei vil jobba for å auka bemanningstettleiken for å sikra borna nok personale, og sikra deltaking på vidareutdanning.
3. Styring og finansiering – Sikra styring av barnehagesektoren ved å sikra at offentlege tilskot og foreldrebetaling går til drift av barnehagen.

Internkontroll

Jmf. kommuneloven §25 skal kommunar og fylkeskommunar ha internkontroll med administrasjonen si verksemd for å sikra at lover og forskrifter vert følgt. Rådmannen i kommunen og fylkeskommunen er ansvarleg for internkontrollen. Internkontrollen skal vera systematisk og tilpassast verksemda sin størrelse, eigenart, aktivitetar og risikoforhold. Jmf. barnehageloven §9 skal barnehagemynde og barnehageeigar ha internkontroll for å sikra at regelverket vert følgt. For å ivareta rettstryggleiken til barnehageeigar og sikra legitimiteten av arbeidet, er kommunen si eigarrolle i barnehagesektoren skilt frå mynderolla.

Kvam herad har fylgjande system for oppfølging:

- Kvalitetssystemet Compilo. Systemet inneheld avvikshandtering og dokumentbibliotek (rutinar, planar, skjema og liknande).
- Moava internkontroll barnehage er eit internkontrollsystem som leiinga skal bruka for å imøtekoma krava i barnehagelova.
- Basil rapportering. Styrarane legg inn måltal frå sin barnehage. Desse vert nytta i kostra
- Faste styrarmøte og fagmøte. Informasjonsutveksling, fagdrøftingar, vurdering/refleksjonar, systemarbeid, felles rutinar, erfaringsdeling og faglege oppdateringar.
- Tilstandsrapport. Barnehageeigar utarbeider tilstandsrapport for barnehagane i Kvam herad til heradsstyret kvar vår. Styrarane deltek i prosessen.
- Eigenvurdering frå barnehagen i samband med vurdering av regelverksetterleving.
- Mynde har i barnehagelova tre verkemiddel som kan bidra til at barnehageeigar etterlever lova: godkjenning, rettleiing og tilsyn.

Kommuneplan for Kvam – Samfunnsdel og Oppvekstplan

Kommuneplanen sin samfunnsdel er ein styrande plan for all verksemd i kommunen, og det viktigaste dokumentet for kommunen si utvikling og styring fram mot 2030. Planen viser korleis kommunen kan realisera moglegheiter for å skapa ei positiv utvikling i kommunen.

Det skjer mykje utviklingsarbeid innan oppvekstområdet, og kommunedelplanen for oppvekst er ein overordna plan som skal visa den samla innsatsen og gje retning for satsinga vidare. Barnehagane er med i arbeidet knytt til oppvekstreforma, og oppvekstplanen vil i åra framover gje god retning på arbeidet vidare. Oppvekstplanen byggjer på eit heilskapleg blikk

på kva som skapar gode oppvekstvilkår og legg til grunn at ein trygg og god oppvekst vert skapt i fellesskap på tvers av sektorar. Barnehage har, over fleire år, prioritert å retta merksemd mot nokre beskyttande faktorar frå Oppvekstplanen på bakgrunn av arbeidet som har vorte lagt ned dei siste åra med Betre tverrfagleg innsats (BTI), fokus på tidleg innsats og at barnehagesektoren er i endring. Me ser det er viktig å halda fast på ting over tid for å sikra kompetanse og implementering av ny praksis.

Barnehage sine prioriteringar i økonomiplanperioden

I økonomiplanperioden har me valt å fortsetja og prioritera dei beskyttande faktorane trygge vaksne, høg kvalitet på opplæringa og mangfald vert sett på som ein ressurs. Desse har me jobba med ei stund, men me ser at det er faktorar som er viktige å halda fram med. Dei to beskyttande faktorane trygge vaksne og høg kvalitet på opplæringa går ein del over i kvarandre.

Beskyttande faktor - Trygge vaksne

Kompetanse

Dei vaksne som arbeider i barnehagen er ein viktig beskyttande faktor i barnehageborn sitt liv og for gjennomføring av ein barnehagekvardag. Gjennom kompetanseheving sikrar me at personale har nødvendig kompetanse og legg til rette for at borna skal møta trygge vaksne. Gjennom vikarkoordinatorane sikrar me intervju av nye vikarar og informasjon om krav og forventningar til tilsette i barnehage. I året som har gått har me jobba med kursing og betre opplæring av nye vikarar, i tillegg til kurs for elevar i språkpraksis via NAV. For å sikra kvalitet på vikarar er det viktig å inkludera dei i all opplæring og møteverksemd som føregår i barnehagen.

Samarbeid med andre tenester

Barnehagane nyttar seg av det gode fagmiljøet som er i tenestene rundt oss. Arbeid med BTI har gjeve auka kunnskap om andre tenester og lågare terskel for å søkja råd og rettleiing. Barnehagane gjennomfører årleg case-øvingar knytt til det som i BTI-modellen heiter nivå 0, som handlar om tidleg oppdaging, ved å bruka materiella *Trygg til handling* og *Snakke med barn* frå RVTS. Som del av dette har det vore gjeve opplæring knytt til meldeplikt, opplysningsplikt og avvergingsplikt ved uro for at eit barn kan vera utsett for vald eller overgrep. I tillegg har det vore gjeve opplæring i kva som kan vera god oppfølging etter ei slik krenking, mellom anna korleis møtereferatsystemet stafettloggen kan bidra til systematisk oppfølging.

Leiar for barnehage, styrarane, spesialpedagogane og nokre pedagogisk leiarar deltek, saman med kommunale tenester for barn og vaksne, på opplæringsprogrammet Tidleg Inn.

På planleggingsdagen den 15.11.24 informerte konsultasjonsteamet i Kvam kva dei gjer og at dei er eit verktøy i BTI handlingsrettleiaren. Styrarar og pedagogiske leiarar nyttar konsultasjonsteamet ved behov for drøftingar knytt til bekymring for vald og overgrep.

Helsestasjonen har årleg møte med alle barnehagane der dei drøftar barn si helse, utvikling og sjukdomar.

PPT har faste lågterskelrundar to gongar i året med alle barnehagane. Der har barnehagane høve til å ta opp saker dei er bekymra for, og ein skal saman sjå kva nivå hjelpa skal gjevast på. PPT jobbar tett med spesialpedagogane i barnehagen og gjev rettleiing ved behov. Målet er at hjelp skal gjevast i det ordinære tilbodet, der nedslagsfeltet er størst, slik at flest mogleg kan få nytte av hjelpa. Hjelpa skal i større grad flyttast frå individ- til systemnivå. I tillegg gjev PPT opplæring og kompetanseheving til tilsette ved behov.

Familiesenteret har arrangert foreldrekurs med utgangspunkt i COS. Det gjev foreldre og tilsette felles forståing av barn og eit felles språk. Helsestasjonen gjev tilbod om Cos kurs til alle foreldre med nyfødde barn.

Spesialpedagog i barnehagen

Spesialpedagogane i barnehagane sikrar ei heilskapstenking rundt barn når det gjeld allmenn- og spesialpedagogikk, og gjev rettleiing og kompetanseutveksling til personale. For å sikra kompetanseheving deltek dei på kurs og faste nettverk gjennom året. I 2024 fekk fire spesialpedagogar sertifisering i *Sjå barnet innanfrå*. Dei skal framover halde årleg kurs for nytilsette og oppfriskingskurs til alle tilsette, i samarbeid med PPT.

Dato	Tema
25.01.24	Fagdag om <i>Inkludering av nyankomne flyktningar</i> i barnehage og skule, i regi av Udir
Januar/ februar	Kurshaldar på Foreldremøte i alle barnehagane, tema <i>Vennskap og inkludering</i>
12.02.24	Fleirspråklege barn i barnehagen
07.03.24	Opplæring i Stine Sofie barnehagepakke
18.03.24	Arbeid med nyankomne flyktningar, familiar med anna språk og kulturbakgrunn.
18.04.24	Opplæring i Stine Sofie barnehagepakke
06.06.24 07.06.24	Kurs i Observasjon og tilknytning med tryggleikssirkelen som verktøy
05.09.24	Tidleg Inn 1 – Empatisk kommunikasjon
06.09.24	Tidleg Inn 2 - Alkohol og graviditet
23.09.24 24.09.24	Sertifisering i <i>Sjå barnet innanfrå</i> i regi av Tilknytingspsykologane
14.10.24	- Bruk av Stine Sofie barnehagepakke med barna - Årsmeldingar - Planlegga gjennomføring av <i>Sjå barnet innanfrå</i>
04.11.24	- Vidare arbeid med Stine Sofie barnehagepakke - Korleis sikra at vald og overgrep vert tema gjennom året?

BTI (Betre tverrfagleg innsats)

I Kvam herad har me sidan 2020 arbeidd etter BTI-modellen (Betre tverrfagleg innsats) for å ha felles språk og felles handlingsrettleiar for korleis me handterer tidleg oppdaging av grunn til uro og for god og systematisk oppfølging. Me meiner det har vorte større forståing mellom tenestene om kven som gjer kva, både på systemnivå og når det gjeld oppfølging av det einskilde barnet.

Barnehageeigar, styrarar og spesialpedagogar i barnehagane har eit særleg ansvar for å implementera BTI-modellen og for at BTI-rettleiaren vert nytta i det daglege arbeidet. BTI er fast tema på møter i barnehagen, og mellom anna vert BTI-rettleiaren brukt i drøftingar mellom barnehagane og PPT i lågterskelrundar i barnehagane. Årleg deltar leiar for barnehage på pedagogisk leiarmøte i alle barnehagar for å følgje opp BTI arbeidet og arbeid med kapittel 8 i barnehagelova.

Foreldremøteplan

I 2022 vart foreldremøteplan for barnehage og skule innført i Kvam. Foreldremøteplanen skal vera ein gjennomgåande plan for barnehage- og grunnskuleløpet:

- Det vert meir føreseieleg for både barnehagane/skulane, tenestene og foreldra at ein veit kva tema som er planlagt på dei ulike åra.
- Det vert gjeve eit likeverdig tilbod til alle foreldra, uavhengig av kva bygd ein bur i, eller kva årskull bornet høyrer til.
- Foreldremøta er del av ei heilskapleg satsing på foreldrestøtte frå tenestene i Kvam herad.
- Ein strukturert plan er med på å utvikla eit tverrfagleg fellesskap og ein tverrfagleg kompetanse mellom dei ulike kommunale tenestene, inkludert barnehage og skule.
- Ein strukturert plan er med på å skapa møtepunkt og dialog mellom foreldregruppaa og dei kommunale tenestene, slik at foreldra får tilgang på oppdatert fagkunnskap og tenestene får oppdatert informasjon som kva som er aktuelle problemstillingar i barnegruppene og foreldregruppene.

I 2024 var det spesialpedagogane i barnehagane som hadde ansvar for tema på barnehagane sitt foreldremøte, temaet var *Vennskap og mangfald*. Målet var:

- Førebyggja fordomar og at nokon vert sett på som annleis.
- Støtta foreldra som gode rollemodellar.
- Foreldra får konkrete råd om inkludering, til dømes i bursdagar.
- Førebyggja ekskluderande skjermbruk.
- Fremja fellesskap - førebyggja utanforskap, einsemd og mobbing.
- Gje foreldra ei forståing av kor viktig venskap er – i barnehageåra og inn i skuletida.

- Leggja til rette for at foreldra vert kjente.

KLP-prosjektet «Bli i jobben»

Gjennom to år med deltaking i barnehagen sitt «Bli i jobben» prosjekt har me laga oss gode system for å styrka partsamarbeidet i barnehagane, og oppfølging og tilrettelegging av sjukemeldte. Alle barnehagane har LTV (leiar, tillitsvalt, verneombod) grupper med månadlege møter. Me har ikkje lukkast med målet om redusert sjukefråvær, men håpar langsiktig og systematisk arbeid vil gje resultat til slutt. Styrarane får støtte ved å nytta tillitsvalte og verneombod aktivt i viktige saker som skjer i løpet av året og utvikling av barnehagen. Prosjektgruppa ser at det er viktig for tenesta å jobba for å sikra rekruttering, stabilitet, godt arbeidsmiljø og gode arbeidsforhold. Tilbakemeldingar frå tilsette i barnehage er at bl.a. stor arbeidsbelastning og ustabil bemanning er årsaker til sjukefråvær og at folk sluttar.

Alle LTV gruppene har vore samla gjennom året for fagleg utvikling, involvering og drøftingar.

Dato	Tema
29.04.24	- Rollar, rettar og pliktar – NAV arbeidslivssenter Vestland - Erfaringsdeling av LTV grupper og evaluering av årshjul.
22.10.24	Emosjonelle belastningar - Bedriftehelse1 Korleis redusera emosjonelle belastningar i barnehage?
21.11.24	Rosanalysemøte med Proactima

I prosjektperioden kartla NAV arbeidslivssenter sjukefråværet i barnehagane og gav tilbod om deltaking i Helselarbeid. Helselarbeid er eit samarbeid mellom NAV, helseføretak og partane i barnehagane, der målet er å få fleire til å fungera i arbeid sjølv med helseplager. Tiltaket består av samlingar for alle tilsette der målsetjinga er å heva helsekompetansen. Det er fokus på korleis førebyggja og handtera vanlege helseplager både på verksemds- og individnivå. Den partssamansette gruppa vel, på bakgrunn av det som kjem fram i samlingane, forbettringsområde, prioriterer og set i verk tiltak med mål om å utvikla arbeidsmiljøet. I 2024 deltok alle tilsette på modulane:

Modul 2: Muskel-skjelettplager og inkludering på arbeidsplassen og Livsfasar og overgangsalder.

Modul 3: Livsmestring og arbeidsmiljø.

Beskyttande faktor - Mangfald vert sett på som ein ressurs

Me jobbar for å inkludera alle og sikra at borna i Kvam føler seg sett og anerkjent for den dei er. Rammeplan for barnehage er barnehagesektoren sitt styringsdokument for planlegging, gjennomføring og vurdering av innhaldet i barnehagen. For å sikra god start for born og

familiar med anna språk har me ein plan for korleis barnehagane skal arbeida med fleirspråklege born i barnehagen. Spesialpedagogane har eit særleg ansvar for språkutvikling og lågterskeltiltak for fleirspråklege born i barnehagen og skal gje rettleiing til borna sine avdelingar. Arbeidet i våre barnehagar mtp. mangfald samsvarer med det som står i rammeplanen.

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.»

Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn. Det skal være plass for en åndelig dimensjon i barnehagen som må brukes som utgangspunkt for dialog og respekt for mangfold.

Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap. Barnehagen skal by på varierte impulser, opplevelser og erfaringer og omfatte lokale, nasjonale og internasjonale perspektiver. Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet. Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen.» (Rammeplan for barnehagen, 2017)

For å sikra god start for born og familiar med anna språk har me laga ein plan for korleis barnehagane skal arbeida med fleirspråklege born i barnehagen. Ved å ha eit felles system sikrar me like god praksis i alle barnehagane. Spesialpedagogane har eit særleg ansvar for språkutvikling og lågterskeltiltak for dei fleirspråklege borna i barnehagen og skal gje rettleiing til borna sine avdelingar. I tillegg gjev PPT opplæring og kompetanseheving til tilsette.

Barnehagane skal nytta tolk i møte med føresette og om mogleg gje informasjon på familien sitt morsmål. Barnehagane har som mål og gje morsmålassistent dei fyrste tre månadane, etter ein trappetrinnsmodell, for å sikra forståing, tryggleik og ein god start i barnehagen.

Alle barnehagane brukar Rolltalk Designer for Print for å lage symbolbasert materiale for dei som har behov for Alternativ- og supplerande kommunikasjon, eller for tilrettelegging med bruk av symbol. Borna møter dagstavler i garderoben for å forenkla oversikt over aktivitetar i løpet av dagen. I tillegg har personale med seg biletkort gjennom dagen slik at born utan språk kan kommunisera med vaksne og born. I 2024 deltok heile personale i Norheimsund

barnehage på kurs i teikn-til-tale for å auka kunnskap om bruk av teikn, og korleis/kvifor det kan vera ei språkstøtte for alle born.

Toleranse og inkludering må jobbast med kontinuerleg. Det er dei vaksne sitt ansvar å beskytta og læra opp borna. Rasisme, mobbing, stygg språkbruk som gjeld seksuell orientering og utestenging må møte tydelege reaksjonar allereie i barnehagen. Ein pedagogisk praksis som fremjar inkluderande læringsmiljø og deltaking for alle er ein viktig faktor for å visa born og unge at mangfald er ein ressurs.

Beskyttande faktor - Høg kvalitet på opplæringa

Ein barnehage for framtida må sjå framover og må vidareutviklast i takt med samfunnet. Sidan barnehageforliket i 2003 har t.d. tal born i barnehagen auka, barnehagane har blitt større, barnehagedagane lengre, barnegruppene yngre, meir mangfald, auka krav til dokumentasjon og meir samarbeid med andre tenester. Slik utvikling krev kompetanseheving og endring av praksis, det er tidkrevjande arbeid og tek lang tid å implementera. Barnehagen som fyrste steg i utdanningsløpet og forventningane til kva born skal oppleve, læra og erfara i barnehagen har fått auka fokus og dermed òg forventningar om å synleggjera barnehagen sitt innhald og arbeidsmåtar gjennom planar og dokumentasjon.

Forsking syner at barnehagar med høg kvalitet verkar positivt på born si utvikling og at den positive effekten varar heile livet. Regjeringa sitt mål for framtidas barnehage er å sikra likeverdig og høg kvalitet i alle barnehagar, styrka barnehagen som læringsarena og sikra at alle born får delta aktivt i eit inkluderande fellesskap.

Regional ordning for kompetanseheving (Rekom)

Som eit ledd for å sikra høg kvalitet deltek barnehagane våre i Regional ordning for kompetanseheving i barnehage (Rekom). Barnehagane i Kvam rullerer på deltaking og i 2024 var det Sjødnahaugen barnehage som deltok. Hovudmålet var meir aktive og deltakande vaksne i uteleiken. Delmåla deira var å førebygga trygt og godt barnehagemiljø og barns medverknad i uteleiken.

Høgskulen på Vestland og barnehageeigar er aktive deltakarar i Rekom. Høgskulen på Vestland kjem tett på praksisfeltet og profesjonen, får auka kompetanse og kan bruka kunnskapen til å utvikla barnehagelærarutdanninga. Ståstadanalyse og ekstern vurdering er starten på utviklingsarbeidet. Alle som deltek i Rekom har fire dagar med ekstern vurdering i eigen barnehage før barnehagen jobbar vidare med valt tema.

Frå Kvam er det to barnehagestyrarar og ein spesialpedagog som er eksterne vurderarar i Hardanger/Voss regionen. Dei får såleis god kompetanse i utviklingsarbeid og innsikt i kva utviklingsområde som er viktig å jobba med i eigen barnehage.

Styrking av leiarrolla

I ein sektor i rask endring er leiar si rolle knytt til kvalitet i barnehagen viktigare enn nokon gong og leiing i framtidas barnehage har behov for ei anna leiing enn før. Samfunnet sine krav til barnehage endrar seg og det er høge mål til sektoren. Krav har endra seg frå omsorgsarena til pedagogisk verksemd. Me må vera nytenkande og tilpassa arbeidet vårt etter nye krav og arbeidsoppgåver. Dette er ein omstillingsprosess og tek tid. I 2024 byrja me på ei leiaropplæring av pedagogisk leiarar og styrarar i barnehagane, i samarbeid med BI i Oslo. Den fyrste samlinga vart gjennomført i 2024 med tema *Kvalitet i barnehage og Leiing av endrings- og utviklingsarbeid*.

For å sikra lik kompetanseheving og kvalitet i barnehagane våre ha me felles kompetanseplan.

I 2024 har barnehagane forsett arbeidet med kompetanseheving innan psykososialt barnehagemiljø, kap. 8 i barnehageloven for å sikra at alle har det trygt og godt i barnehagane våre. Tilsette gjennomfører kompetansepakkar gjennom UDIR og me har laga ein felles plan som skal sikra trygt og godt barnehagemiljø i barnehagane. Ved behov søker barnehagane råd og rettleiing gjennom barnehagemynde og Mobbeombodet i Vestland.

Som eit tiltak for å ivareta og behalda pedagogane i barnehagane gjennomførte utdanningsforbundet og fagforbundet i Kvam og leiar for barnehage ei spørjeundersøking av pedagogisk leiarar i 2024. Eitt av spørsmåla var om det ville vera attraktivt for pedagogisk leiarar å ha kjernetid og langvakter. Fleire svarte at dei var positive til tiltaka. Bjørketeigen barnehage testa ut kjernetid frå august 2024, og Ålvik barnehage testa ut to langvakter i veka for ein pedagogisk leiar. Tiltaka som har vore prøvd ut har hatt overvekt av positive evalueringar, og det er ynskjeleg å halda fram med kjernetid for pedagogisk leiarar i dei større barnehagane og langvakter i dei små. Utprøving av noko nytt er ressurskrevjande, og det har vore ei omstilling for styrarane, pedagogar og fagarbeidarar/assistentar. Målet er at dei pedagogiske leiarane får høve til å utføra jobben sin på ein meir tilfredsstillande måte til beste for borna, tilsette og seg sjølve.

Felles planar og systemarbeid

Barnehageeigar jobbar saman med styrargruppa for å samla kva som kan vera likt for å gje borna i Kvam eit likeverdig tilbod. Som tilsett er det behov for å ha like system og rutinar same kva barnehage du jobbar i. Barnehagane skal ta vare på det unike ved barnehagen, men det som er av rutinar, system og kompetanse som kan vera likt, bør vera likt.

For å sikra lik kvalitet og gode tenester i alle barnehagane våre prioriterer me arbeid med systemutvikling og felles tankar som «slik gjer me det i Kvam». Dette arbeidet tar tid og det er viktig for å sikra at arbeidet fortset og når fram til alle. Det er utfordrande å finna tid til å driva med utviklingsarbeid. I barnehage er det avgrensa med møtetidspunkt der personale kan møtast utan at det er born i barnehagen. Heile personalgruppa har ikkje anledning til å møtast felles på dagtid, så alle personalmøte er på kveldstid. I tillegg er det fleire tilsette som arbeider deltid og som ikkje deltek på alle personalmøta.

Me brukar møter, planleggingsdagar og personalmøte til å gje felles opplæring og gjennomgå nye system og rutinar. Døme på felles kompetanse, system og rutinar me for tida jobbar med er:

- Felles kompetanseplan 2025-2028
- Felles satsingsområde: Trygt og godt barnehagemiljø, BTI og Sjå barnet innanfrå
- Felles årsplan
- HMS årshjul
- Kompetansepakkar trygt og godt barnehagemiljø – Udir
- Kvam herad sine kompetansepakkar
- Overgangar mellom barnehage og skule
- System for oppfølging av §42 og 43 saker. Felles plan for å sikra trygt og godt barnehagemiljø i barnehagane med tilhøyrande skjema.
- Websak; sakshandsaming- og arkivsystemet i Kvam herad
- Rettleiing nyutdanna barnehagelærarar. Alle nyutdanna barnehagelærarar får oppfylging i 2 år av rettleiar, både individuelt og i grupper. Det er laga ein plan for rettleiing av nyutdanna i barnehage og skule i Kvam.
- Leikbasert læring er eit forskingsbasert førskuleopplegg som er utvikla for å gje born best mogleg utgangspunkt før skulestart. Barnehageeigar har jobba fram lik plan for alle kommunale barnehagar for å sikra at alle born i Kvam får ta del i dette opplegget (www.leikbasert.no)
- Vasstilvenning året før skulestart. Målet er at alle born i Kvam skal, i løpet av barnehagetida, verta trygge i vatn og få betre symjeferdigheiter. Kvam herad får tilskot frå statsforvaltaren og brukar bassenga i Ålvik, Strandebarm og Hardangerbadet.
- Leiaropplæring i regi av Kvam herad
- Styrka leiarteamet i barnehagane
- Gje leiarstøtte ved å styrka partssamarbeidet
- Mykid – kommunikasjonsverktøy mellom barnehage og heim
- Trafikksikre barnehagar – Barnehagane i Kvam er trafikksikre barnehagar og rapporterer på at dei oppfyller krava for å vera ein trafikksikker barnehage. Arbeidet skal vera forankra i barnehagen sin årsplan og det pedagogiske arbeidet gjennom året.
- Kompetanseheving til barnehagepersonale av samarbeidspartar i KFL - PPT, barneverntenesta, helsestasjon, ergo- fysioterapitenesta og familiesenteret
- Rutinar for støttesystem, spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging i barnehage
- Spesialpedagogar i alle barnehagar. Det gjev kompetanseauke til alle i personale, auka kvalitet på det allmennpedagogiske tilbodet og spesialpedagogar der borna er.
- Rekom – Alle barnehagane deltar i eit rulleringssystem
- Betre Tverrfagleg Innsats (BTI) for born og unge i Kvam herad
- Førebuing, gjennomføring og etterarbeid av 10 – faktor. Gjennomføring anna kvart år, neste i 2025
- Førebuing, gjennomføring og etterarbeid ved bruk av Udir si foreldreundersøking. Gjennomføring anna kvart år, neste i 2026. Barnehagar som skal i gang med Rekom har eigen foreldreundersøking i samband av ekstern vurdering
- Vidareføra tiltaka frå KLP prosjektet «Bli i jobben»
- Alle tilsette har fått opplæring frå PPT i «Sjå barnet innanfrå» med utgangspunkt i tryggleikssirkelen og Circle of security (COS). Det skal gje tilsette verktøy til å betre forstå

kva behov born har, kva signal dei gjev og kva vaksne kan gjera for å møte desse behova. Målet er at borna skal få hjelp til å kjenna seg trygg og på den måten stå sterkare rusta til å møte utfordringar i livet

Tema på planleggingsdagar og kurs i 2024:

Dato	Tema
02.01.24	<i>Helselarbeid</i> med tema ulike livsfasar, muskel og skjelettplager og inkludering på arbeidsplassen – alle tilsette
25.01.24	Fagdag om <i>Inkludering av nyankomne flyktningar</i> i barnehage og skule, i regi av Udir – styrarar og spesialpedagogar deltok
07.03.24	Opplæring i Stine Sofie barnehagepakke – styrarar og spesialpedagogar og eit utval pedagogisk leiarar deltok
15.03.24	Kompetansepakkar <i>Trygt og godt barnehagemiljø</i> – alle tilsette
18.04.24	Opplæring i Stine Sofie barnehagepakke – styrarar og spesialpedagogar og eit utval pedagogisk leiarar deltok
06.06.24 07.06.24	Kurs i Observasjon og tilknytning med tryggleikssirkelen som verktøy – styrarar og spesialpedagogar og eit utval pedagogisk leiarar deltok
05.09.24	Tidleg Inn 1 – Empatisk kommunikasjon – styrarar og spesialpedagogar og eit utval pedagogisk leiarar deltok
06.09.24	Tidleg Inn 2 - Alkohol og graviditet – styrarar og spesialpedagogar og eit utval pedagogisk leiarar deltok
13.09.24	Kompetansepakkar <i>Trygt og godt barnehagemiljø</i> – alle tilsette
15.11.24	<i>Snakke med barn og Trygg til handling</i> – alle tilsette

Vidareutdanning 2024

Barnehagelærarar kan søkje på vidareutdanning gjennom Udir. Vidareutdanningsordninga for barnehagelærarar er eit tiltak i kompetansestrategien for framtidens barnehage. Sats for Udir si støtte i 2024 var kr 50 000 pr. barnehagelærar, pr. halvår. Alle som har søkt, dei siste åra, har fått delta.

Studieår	Studie	Antal
2024-2025	Master i praktisk utdanningsvitenskap med vekt på spesialpedagogikk	1 stk.
2024-2025	Spesialpedagogikk	2 stk.
2024-2025	Veilederutdanning	1 stk.
2023-2024	Veilederutdanning for praksislærere	1 stk.

Ein barnehagelærar har 10% stilling som rettleiar for nyutdanna barnehagelærarar i Kvam. I 2024 avslutta ho rettleiarar utdanning i regi av Udir og kan såleis gje kvalifisert rettleiing til nyutdanna. Alle nyutdanna barnehagelærarar får toårig rettleiing, individuelt og i gruppe. Dette kan bidra til at nyutdanna barnehagelærarar raskare vert trygge i rolla si og vert værande i barnehagen. Kvam var tidleg ute med å etablere ei god rettleiarordning for nyutdanna og har vore føregangskommunen for andre kommunar som skal starta systematisk rettleiing for nyutdanna.

Instruktører

I 2024 fullførte sju instruktører *Veiledning av lærlingar*, i regi av AOF fagskulen. Utdanninga styrkar instruktørane og sikrar kvalifiserte instruktører for lærlingane våre.

Ein instruktør gjev i regi av Handalag opplæringskontor skrivetrening til lærlingar og praksiskandidatar som skal ta fagprøven. Dette gjev særleg praksiskandidatar betre rusta til den skriftlege delen av fagprøven.

Barnehagemynde

Tilsyn

Etter forskrift om barnehagelova §1 og barnehagelova §10, er det kommunen sitt ansvar som lokal barnehagemynde å sjå til at barnehagane vert drivne i samsvar med gjeldande regelverk. Barnehagemynde har plikt til å føre tilsyn med og gje rettleiing på barnehageeigar sitt ansvar og oppgåver etter barnehagelova §7, jf. §53 der dette er nødvendig.

Barnehagemynde innhenta ei eigenvurdering innan lovkrava i barnehagelova i november 2023, i både kommunale og privat barnehagar. Etter ein ROS-analyse av svara såg barnehagemynde nokre område der regelverksetterlevinga ikkje var fullstendig.

Mynde vurderte at avvika kunne rettast opp ved felles rettleiing og gjennomgang av rutinar. Dette vart gjort i felles styrarmøte i mars, der ein gjekk igjennom resultata, og det vart jobba fram løysingar for dei ulike avvika.

Utifrå dette vurderte mynde at barnehagane raskt ville rette opp avvika og fann såleis ikkje grunnlag for å gjennomføre vidare tilsyn. Den private barnehagen var og med på tilbakemeldingsmøte.

Barnehagemynde innhenta ny eigenvurdering innan lovkrava i barnehagelova i november 2024.

Rettleiing til barnehageeigar og styrargruppa

Barnehagemynde har faste møter med barnehageeigar og deltek på styrarmøte for å gje rettleiing. Barnehagemynde har hatt 11 samarbeidsmøte med barnehageeigar i 2024 og deltok på to møte med styrarane. Tema for desse møta har vore:

- Tilbakemelding på eigenvurdering frå 2023
- Rettleiing etter §35 og §37 i barnehagelova
- Søknader om dispensasjonar i barnehagane etter §25 og forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehage §1-3 i Lov om barnehage
- Bemanningssituasjonen ute i barnehagane i Kvam, §26
- Oversikt over spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging §35 og §37
- Avviksrapportering
- Barnesamtalar, kap.2 i Lov om barnehage
- Arbeidsmiljø i barnehagane

- Leiarutvikling
- Arkivering
- Foreldresamtalar
- Internkontroll, §9 i Lov om barnehage
- Klagehandsaming
- Godkjenning av barnehage, kap. III i lov om barnehage

Sakshandsaming/vedtak

Barnehagemynde mottok søknad/melding om behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehage og/eller behov for kommunal tilrettelegging i barnehage gjennom året. I 2024 vart det tildelt til saman 35 t/v. vårhalvåret og 28 t/v. hausthalvåret, til barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp.

Våren 2024 var det 11,27 stillingar som var knytt til tilrettelegging, og 9,93 stillingar hausthalvåret 2024. Retten til tilrettelegging skal sikra barn med nedsett funksjonsevne likeverdig utviklings- og aktivitetsmoglegheiter i barnehagen.

Andre oppgåver:

- Barnehagemynde rapporterer kommuneskjema i Basil
- Statsforvaltaren i Vestland har hatt tilsyn med barnehagemynde i Kvam herad. Tema for tilsynet var kommunen som barnehagemyndigheit si plikt til å sjå til at barnehagane vert drive i samsvar med gjeldande regelverk etter barnehagelova §10. Under dette temaet kontrollerte Statsforvaltaren om barnehagemynde har ivareteke ansvaret sitt for å sjå til regeletterleving hjå barnehageeigarane gjennom risikovurdering, rettleiing og tilsyn jf. barnehagelova §10 og 53, jf. barnehagelova kap. 8 psykososialt barnehagemiljø. Statsforvaltaren avslutta tilsynet utan merknader; *“Vi har kome til at de rettleier og ser til at barnehageeigarar etterlever regelverket i kap. 8 i barnehagelova, jf. §10 og 53”*
- Barnehagemynde i Kvam har hatt innlegg på samling for barnehagemynde i Vestland i regi av Statsforvaltaren. Tema var korleis barnehagemynde i Kvam utfører påsjårølla (tilsyn)

Oppfølging av politiske vedtak

Investering til uteområde skule/barnehage

Skule og barnehage fekk, i HST 073/23, tildelt kr 2 millionar som FAU og SU kunne søkja på. Midlane vart fordelt mellom skule og barnehage med kr 1 million til kvar. Tildelinga vart fordelt slik på barnehage:

Barnehage	Fått midlar til innkjøp av	Tildelt sum
Ålvik barnehage	Bidrag til vippedyr, klatrestativ, leikebil, damplokomotiv, benkbord	125 000

Sjydnahaugen barnehage	Bidrag til sølekjøkken, leikeapparat-turnstang, hinderbane	175 000
Bjørketeigen barnehage	Bidrag til utomhusplan. Laga ein heilskapleg plan for utearealet	400 000
Tørvikbygd barnehage	Bidrag til overbygg, grillring til sandkasse med veggar og benkar, vippedisse, aktivitetstårn, piratskip, utebenkar	125 000
Strandebarm barnehage	Bidrag til klatreleikeapparat, leikehus, klatrenett	175 000
Norheimsund barnehage	Søkte ikkje	0

SU og styrarane har organisert arbeidet med bestilling, grunnarbeid og montering av utstyr. Midlane som gjekk utover tildelte midlar vart dekkja av barnehagen sitt eige budsjett. Det er kun Ålvik barnehage som ikkje har brukt opp midlane sine, då dei avventar montering av leikeapparat til avgjersla om Ålvik barnehage og skule eventuelt skal bli oppveksttun.

Opptak

Frå og med hausten 2023 fekk barnehagane auka rammer til bemanning, slik at bemanninga var stor nok til at barnehagane kunne gje tilbod om plass gjennom året til born barnehagen har ledig plass til. Det vart gjort unntak for ei avdeling i Tørvikbygd barnehage, som rådmannen fekk fullmakt til å vurdere særskilt ved behov. Barnehagevedtektene vart justert i tråd med dette. Eventuelle endringar i økonomiske rammer, vart innarbeidd i driftsrammene i samband med tertial og budsjett. Dette reduserte tilsetjingar gjennom året, og barnehagane hadde litt å gå på, i oppstarten, når dei ikkje fekk tak i vikarar.

Oppgradering av Bjørketeigen barnehage

Bjørketeigen barnehage har sidan 2021 hatt omfattande renovering i barnehagen, jf. sak 032/21. I 2024 vart barnehagen og den nye personalavdelinga ferdigstilt. Personale har fått ein god administrasjonsavdeling med fine kontorlokale. No er det leikeområde ved småbarnsavdelingane som står for opprusting. I 2024 vart det gjort ei endring i aldersinndelinga i barnehagen ved å flytta dei minste barna ned og dei store barna til andre etasje. Denne endringa har gjort det enklare ved evakuering, levering/ henting og tilkomst til leikeplass for føresette, personale og borna.

I samband med budsjettvedtak for 2025 fekk Bjørketeigen barnehage tildelt kr 750 000 til oppgradering av uteområdet. Arbeidet er igangsett. Det er ikkje nok midlar til å ferdigstillare uteområdet.

Auka grunnbemanning

I budsjettvedtak for 2022 og 2023 vart barnehage tilført kr 4,5 millionar til styrking av grunnbemanning og til auka administrasjonsressurs.

Kr 900 000,- vart brukt til å tilsetja to stk. i 1,2 årsverk som vikarkoordinator/ administrasjonsmedarbeidar. Dei har avlasta styrarar og pedagogisk leiarar i arbeidet med å rekruttera og dagleg skaffa vikarar til avdelingar. Dei har utvikla eit godt system for kommunikasjon med barnehagane og vikarane, og fordeling av vikarar etter førespurnad. Når vikarar søker på open søknad gjennomfører vikarkoordinatorane intervju og går gjennom utarbeida vikarhefte med forventningar til vikarar og kva som er viktig når dei skal jobba i barnehage. Vikarkoordinatorane er i gang med å laga undervisningsopplegg og kompetansepakkar til nye vikarar for å gjera dei best mogleg rusta til raskt å gjera ein god jobb og bli ein trygg vaksen i barnehagen. Vikarkoordinatorane avlastar òg nokre styrarar med enkelte administrative oppgåver. Det er utarbeida eit årshjul på kva arbeidsoppgåver vikarkoordinatoren skal avlasta styrar med.

Resterande midlar vart fordelt, ut frå størrelse på barnehagen, som auka grunnbemanning:

Barnehage	Årsverk
Norheimsund	1,6
Ålvik	0,5
Sjydnahaugen	1,3
Bjørketeigen	1,6
Tørvikbygd	0,25
Strandebarm	0,9

Det er utfordrande å få tak i nok vikarar gjennom året og auka grunnbemanning har sørga for at bemanninga har vore innanfor lovkrava slik at avdelingar ikkje har hatt behov for å stenga. Ved nokre høve har føresette fått spørsmål om å henta barnet sitt dersom dei har høve. Det har gjort at avdelingar har klart å halde opne heile dagar.

Måltid

Alle barnehagane i Kvam har måltid som pedagogisk aktivitet. Utgangspunktet er Helsedirektoratet sine retningslinjer og oppskriftheft «Bra mat i barnehagen». Borna deltek aktivt i prosessen, med fokus på læring og erfaringar. Dei får brukt alle sansar, smaka, lukta, kjenna, sjå, namngje matvarer og kva dei lagar, dette gjev meistringskjensle.

Læringar i oppvekst

Det er få som søker læreplass i barne- og ungdomsarbeidarfaget, og dei ledige lønnsmidlane vart, i HST møte 12.12.24, vedtatt å reduserast. Det vert gjort nye vurderingar dersom søkjartala aukar.

Særlege utfordringar i barnehagesektoren

Bemanning

Barnehage har endra seg dei siste tiåra, men bemanningsnorm og planleggingstid til pedagogane er den same. Det er kun 2-3 timar midt på dagen heile bemanninga er saman med barna. Tal born i barnehagen har auka, born har lange dagar i barnehagen, det er lengre opningstider, barnegruppene er yngre, det er meir mangfald, auka krav til dokumentasjon og meir samarbeid med andre tenester. Barnehagen er det fyrste steg i utdanningsløpet og forventningane til kva born skal oppleve, læra og erfara i barnehagen har fått auka fokus og

dermed òg forventningar om å synleggjera barnehagen sitt innhald og arbeidsmåtar gjennom planar og dokumentasjon. Auka arbeidsmengd, større arbeidspress og krav til dokumentasjon samsvarar ikkje med bemanninga barnehagane har nasjonalt i dag.

Det er utfordrande med høgt sjukefråvær i barnehagane, og at fleire søker seg til andre stillingar/yrker. Vikarkoordinatorane har utvikla gode system for mottak av nye vikarar og fordeling av vikarar til barnehagane. Det er lite tid til bruk på opplæring då barnehagane har behov for at vikarane byrjar raskt. I Kvam er det få personar som ynskjer å vera vikar, i tillegg til låg arbeidsløyse i heradet. Dei fleste vikarane kan kun jobba enkelte dagar sidan dei er studentar eller har anna arbeid. Vikarane ynskjer ikkje å bli brukt i fleire barnehagar og avgrensar seg til kun å jobba i ein eller to barnehagar. Sidan det er få tilgjengelege vikarar vert det faste personale flytta rundt i barnehagen til avdelingar med størst behov for vikar. Sjølv om personale er fast tilsett i barnehagen kjenner dei ikkje nødvendigvis alle born og rutinar på andre avdelingar, og nokre opplever det krevjande å bli flytta rundt til ulike avdelingar. Personale opplever at born blir meir urolege og utrygge når det faste personale ikkje er på jobb.

Ved hovudopptaket i februar vert personalressursar til barnehagane tildelt. Ved år med lågare fødselstal har me behov for færre nyttilsette frå oppstart av nytt barnehageår. Det hender då at me har dyktig søkjarar som ikkje får jobb frå august grunna manglande behov ut frå resurstildelinga. Erfaringsmessig veit me at det vert bruk for dei i løpet av året grunna fråvær, men me kan ikkje tilsetje dei, av økonomiske årsaker. Me misser då fleire av dei til andre yrker og me sit att utan søkjarar som ynskjer å jobba i barnehage. Søkjarar treng føreseieleg arbeidskvardag og inntekt, og må ta imot anna arbeid.

Det er vanskeleg å få tak i nok personale som kan jobba i ferietid. Stor vikarbruk gjennom året og vikarar som får tilbod om lengre vikariat gjer det utfordrande å bemanna ved ferieavvikling i veke 27, 31 og i "mellomdagane" i påsken og jula. Registrering i MyKid viser at mange melder seg på, men nyttar likevel ikkje tilbodet. Det er utfordrande å bemanna barnehagen ut ifrå påmelding når behovet viser seg å ikkje vera reelt, og plassen ikkje vert nytta. Det vert brukt mykje administrasjonstid for å sikra nok personale i ferieavvikling, og som regel medfører det unødvendig høg vaksentettleik i barnehagen når barn ikkje kjem likevel.

Emosjonelle belastningar i kvardagen

Forholdet til andre, både born og vaksne, er ein viktig og gjevande del av arbeidet i ein barnehage. Samstundes kan det å stadig forhalda seg til andre sine følelsar bli ei påkjenning. Over tid kan det å handtera emosjonelle krav i løpet av arbeidsdagen føra til auka risiko for emosjonell utmatting og sjukefråvær. Dette er noko me må setje ord på og sikra auka kunnskap om for å hindra for store belastningar. I barnehagane er det størst del kvinner som jobbar. Overgangsalderen rammar alle kvinner i større eller mindre grad, og er ein helsemessigfaktor det er viktig å ha fokus på. Overgangsalder kombinert med emosjonelle belastningar, støy og oppleving av stress er ikkje optimalt.

Ved mykje vikarbruk og mangel på tilsette får ikkje personale gjennomført planlagde aktivitetar, foreldresamtalar, osv. Det viktigaste er å sikra nok bemanning på huset, få vaktene til å gå opp gjennom heile dagen og sikra tryggleiken til borna. Tilsette har sendt inn fleire avvik knytt til dette. Tilsette set born framfor seg sjølv. Styrarane brukar meir tid på oppfølging av personale grunna belastningar og rettleiing i dag enn før. Dette er ei av årsakene til at styrarar har mindre tid til administrative oppgåver og utviklingsarbeid. Dei må ivareta sjukefråvær og personale som har behov for at leiaren ser dei og føl dei opp.

«Bli i jobben» prosjektgruppa gjennomførte spørjeundersøkingar blant barnehagetilsette i Kvam og fleire svarte at dei opplever det utfordrande når dei dagleg må stokka om på personale og omorganisera, endra planar og ikkje får gjennomført planlagde aktivitetar. Tilbakemeldingane frå tilsette vert bekrefta i SINTEF sin rapport Relasjonelle og emosjonelle krav og belastningar i arbeidet som vart utgitt 30.11.23. Rapporten oppsummerer resultat frå eit forskingsprosjekt SINTEF har utført på oppdrag frå Unio om emosjonelle og relasjonelle krav og belastningar i yrker kor ein jobbar for og med menneske.

«Ingen andre yrkesgrupper forteller at de så ofte går hjem fra jobb med en opplevelse av at relasjonen med andre mennesker «hovedsakelig har vært vanskelig og utfordrende», henholdsvis 41 prosent (grunnskole) og 40 prosent (barnehage). Syv av ti forteller at jobben setter dem i «følelsesmessige krevende situasjoner». 45 prosent av grunnskolelærerne, og hele 59 prosent av barnehagelærerne, sier at de hele tiden eller en stor del av tiden har følt seg utslitt i jobben. Hver tredje lærer har videre vært utsatt for fysisk vold det siste året, mens 74 prosent av barnehagelærere oppgir at det i stor eller svært stor grad er belastende konstant å være til stede følelsesmessig» (henta frå SINTEF rapporten).

Læringar

Dei siste åra har det vore få søkjarar til barne- og ungdomsarbeidarfaget på Kvam vidaregåande skule. Det medfører utfordringar knytt til rekruttering av fagarbeidarar til barnehage. Læringar er ein stor ressurs til barnehagane og viktige framtidige arbeidstakarar i kommunen. I framtidas utfordringar med rekruttering av arbeidskraft er me heilt avhengig av at ungdommar søker barne- og ungdomsarbeidarfaget og får tilbod om læreplass i Kvam herad.

Kvalifiserte søkjarar

På utlyste stillingar, i løpet av 2024, var det ikkje nok kvalifiserte søkjarar og me fekk ikkje kvalifisert personale til alle stillingar. Me var heldige å få tilsetje full bemanning til oppstart av nytt barnehageår 2024. Det gjorde at me fekk noko bemanning å gå på dersom nokon slutta og ved høgt fråvær. Likevel har me vore nøydd til å flytta personale frå ein barnehage til ein anna, nytta auka grunnbemanning og læringar inn i grunnbemanninga. Me har erfart at å bruka tiltak som å flytta personale frå ein barnehage til ein anna, grunna bemanningsutfordringar, får ringverknadar, og fører til utfordringar ei ny stad.

Rekruttering av kvalifisert personale

Nokre år er det utfordrande å få tak i barnehagelærarar til Strandebarm og Ålvik barnehage. Bakgrunnen for utfordringane er at mange ikkje ynskjer lang reiseveg til jobb. Frå 2023 har me gjeve eit tilskot på kr 30 000 for å rekruttera kvalifiserte barnehagelærarar til ledige stillingar i Strandebarm og Ålvik barnehage.

Auka arbeidsmengd i byggeprosessar

Me har erfart at byggeprosessar er tidkrevjande og vert meir omfattande enn fyrst tenkt ref. sak 032/21, renovering av Bjørketeigen barnehage. Det er belastande for styrar, personale, born og føresette å stå over lengre tid i slike omfattande prosessar når barnehagen er i full drift. Dei involverte opplever det krevjande «å vera på vent» så lenge, og aldri bli ferdig. Trass i mange år med oppjustering av barnehagen er det fleire avdelingar som har behov for oppussing, og som ikkje har vore oppgradert sidan 2017.

Renovering av barnehagar og nye innkjøp

Sjølv om barnehagebygga våre er forholdsvis nye/oppgraderte så er det stort behov for oppussing grunna slitasje. Det er ikkje sett av midlar til jamleg vedlikehald og etterslepet vert stort, krevjande og kostbart. Leikeapparat på uteområde er i dagleg bruk, både i barnehage- og fritid, noko som medfører stor slitasje. Barnehagane sitt inventar og investeringsbudsjett samsvarar ikkje med dagens prisar på innkjøp, levering, montering, m.m. I 2024 vart 1 stk. dissestativ, i Norheimsund barnehage, øydelagt og pris på nytt dissestativ inkludert arbeid kosta kr 74 860 eks. moms.

Styrarane opplever eit stort ansvar for tryggleik på leikeapparata på uteområdet. Det vert gjennomført kontroll av leikeapparat ein gong i året av Kvam herad. FDV hevdar at det er behov for å kjøpa tenesta gjennom ein kyndige ekstern kontrollørar.

Kostratal 2024

- I Kvam herad går 93,89% av born i alderen 1-5 år i barnehage.
- 36,3% av dei tilsette i barnehagane har pedagogisk utdanning. Regjeringa har mål om 60% barnehagelærarar og 25% fagarbeidarar i barnehage innan 2030.
- Netto driftsutgifter pr. innbyggjar 1-5 år var i 2024 kr 275 918 noko som viser at me ligg over Kostragruppe 5 (kr 238 415). Auka grunnbemanning og at barn byrjar i løpet av året, medan bemanninga byrjar frå august er faktorar som påverkar at me ligg høgt.

Kommunebarometer

Dei viktigaste tala knytt til barnehage i Kommunebarometeret er grunnbemanning i barnehage, tal barnehagar som følgjer pedagognorma, og tal tilsette som har pedagogisk utdanning. Desse tala utgjer tilsaman 45% vekting i Kommunebarometeret.

Bemanning: I 2022 og 2023 var gjennomsnittleg bemanninga, for heile landet, 5,6 barn pr vaksen i kommunale barnehagar. For Kvam var talet 5,1 born per vaksen i fjor. Dei

kommunale barnehagane får tildelt ressursar i tråd med lovkrav, 6,0 born per voksen, i tillegg til auka grunnbemanning. I private barnehagar sank antal barn per voksen frå 5,8–5,7 i fjor.

Pedagogisk personale: I 2018 innførte regjeringa nye utdanningskrav til personalet i barnehagar. Andelen kommunale barnehagar som oppfyller pedagognorma, utan dispensasjonar, var i fjor på 63,7%. I Kvam oppfyller 33,3% av dei kommunale barnehagane pedagognorma (utan dispensasjon), ifølge tal frå Utdanningsdirektoratet, mot 50% i fjor. 36,3% av dei tilsette i dei kommunale barnehagane i Kvam har pedagogisk utdanning.

Menn i barnehagen: Andelen menn som jobbar i barnehagane i Kvam er på 8,5%. Nasjonalt er talet 12,6% og kommunar med flest menn i barnehagen har 33,3%.

Ein gjennomsnittsbarnehage i Norge har 48,06 born. Barnehagane i Kvam har i følge statistikken i snitt 61,43 born.

Nasjonalt viser tala at 92,74% av alle born i barnehagealder har plass i barnehagen. I Kvam har 93,89% av borna i kommunen barnehageplass.

Oversikt over barnehagane i Kvam herad

Norheimsund barnehage

Rammetal pr 15.12.24		Personalressursar pr 15.12.24	
Byggningsår, vart kommunal	2017	Tal tilsette	39
Sist renovert/nybygd	2017	Dispensasjonar (årsverk)	1,6
Tal avdelingar / base	6	Tal born pr. vaksen	3/6
Tal born	94	Tal menn/kvinner	3/36

Bemanning I 2024 hadde barnehagen 12 årsverk barnehagelærarar, 13 årsverk fagarbeidarar/ assistentar og 1,6 årsverk auka grunnbemanning.

Ein fagarbeidar tek barnehagelærar deltid, samlingsbasert, via Høgskulen på Vestlandet.

Ein fagarbeidar tek vidareutdanning gjennom fagskule innan arbeid med dei yngste barna i barnehagen.

Ein fagarbeidar tek vidareutdanning på fagskule innan arbeid med livsmeistring og helse i barnehagen.

Det var mangel på barnehagelærarar som søkte stilling i Kvam herad våren 2023. Dette førte til at to fagarbeidarar har vore barnehagelærar på dispensasjon dette barnehageåret.

Kvar avdeling har hatt ein pedagogisk leiar og ein barnehagelærar samt to fagarbeidarar/assistentar.

Norheimsund barnehage har hatt utfordringar med høgt sjukefråvær, og særleg på ei avdeling. Det vart sett i verk tiltak med å flytta ein tilsett frå anna avdeling over på avdelinga med fråvær, dette for å sikra eit trygt og godt barnehagemiljø for barnegruppa. Det viste seg å ikkje verta like stabilt som ynskja.

Å få tak i vikarar har vore utfordrande. Planlagt fråvær fram i tid har stort sett vorte dekkja opp, medan dagsfråværet har vore utfordrande. Norheimsund barnehage har 1,6 årsverk auka grunnbemanning, i tillegg til to læringar. Desse ressursane har bidrege til at barnehagen ikkje har måtta stenga avdelingar og redusert tal meldingar til foreldra om å henta barn tidlegare/halda barn heima.

Rekom utviklingsarbeid Norheimsund var den fyrste barnehagen som gjennomførte Rekom, barnehageåret 2020/2021. Det var mange restriksjonar kring Covid-19, og utviklingsarbeidet fekk ikkje ynskt resultat. Temaet var mangfald og pedagogiske dokumentasjon. Plan for ny deltaking er hausten 2025.

Psykososialt miljø Barnehagane i Kvam har utarbeida plan om psykososialt barnehagemiljø som me føl og er jamleg tema på pedagogisk leiarmøte og inkluderingsteam. Planen vert introdusert for nyttilsette og me jobbar førebyggjande. Det har vore oppretta fleire saker som har vorte undersøkt, både på enkelt- og gruppenivå. Meldingane har kome frå personale og føresette. Barnehagen samarbeider godt med føresette i saker kring psykososialt miljø.

Norheimsund barnehage starta barnehageåret 2023/24 saman med psykososialt kriseteam i Kvam. Oppstarten av barnehageåret vart, for heile personalgruppa, utfordrande då eitt barnehagebarn døydd. Dei tilsette tok imot barn og føresette og sto i stor emosjonell belastning ved å ivareta barna, seg sjølv og dei andre tilsette. På gravferdsdagen vart ei avdeling i barnehagen stengd. SU og leiar for barnehagar var med i denne avgjersla.

Det fysiske læringsmiljøet Kvart år vert det gjennomført leikeplasskontroll. Hausten 2023 måtte barnehagen fjerna dissestativet grunna råte. Norheimsund barnehage sendte ikkje inn søknad om midlar til uteområde, og fekk difor ikkje tildelt midlar i denne omgang. Barnehagen har som mål å få ei «ufo»-disse på staden der det gamle dissestativet var.

Hausten 2022 bestilte barnehagen mykje nye uteleiker til sandkassar m.m. Det er kjøpt inn få nye inneleiker dei seinare åra og inneleikene er stort sett det som ikkje vart kasta ved samanslåinga av Tolomarka og Norheimsund barnehage.

Digitalt utstyr Styrar, barnehagelærarar og læringar har eigen arbeids pc. Kvar avdeling har TV-skjerm, ein pc, eitt nettbrett og to mobiltelefonar. Nettbrett og mobilar nyttar dei tilsette til kommunikasjonsverktøyet vårt MyKid. TV vert nytta som pc skjerm på planleggingsdagar. Personale nyttar dei digitale verktøya opp mot Rammeplan for barnehagar og årshjul med tema, t.d. eventyr, musikk, faktaopplysningar e.l. Spesialpedagogane har eigne nettbrett. Dette nyttar dei i arbeid med vedtakstimar og gjennom arbeid med grønne og gule timar på gruppenivå.

Barnehagen sitt samarbeid med SU Dette barnehageåret har det vore gjennomført eitt fysisk møte i barnehagen. Utanom dette har det vore telefon- og e-postkorrespondanse.

Tema på møte/kontakten har vore årsplanar og årshjul, kapittel 8 i barnehageloven *Psykososialt barnehagemiljø*, bemanning- og vikarsituasjonen, ulukka ved barnehageoppstart, m.m.

Utfordringsbilete Mangel på vikarressursar gjer at dei tilsette strekkjer seg langt for å ivareta sikkerheita til barna i barnehagen. Kvam herad gav midlar til 120% administrasjonsmedarbeidarar (vikarkoordinatorar) som skal organisera bruken av, og rekruttering av vikarar. Dette har vore positivt for dei tilsette i Norheimsund barnehage. Mangelen på vikarar er der framleis, men satsinga har gjort det lettare for pedagogisk leiarane i barnehagen. Barnehagane i Kvam sin rutine for høgt fråvær i personalet har vore til stor nytte og hjelp i slike situasjonar.

Bjørketeigen barnehage

Rammetal pr 15.12.24		Personalressursar pr 15.12.24	
Byggningsår, vart kommunal	Etablert i 2011. Bygningen vart bygd på 1970 talet og har tidlegare vore institusjon.	Tal tilsette	27 personar i større eller mindre stillingar, inkludert spesialpedagog og lærling Tildelt ressurs: 20,6 årsverk.
Sist renover/nybygd	Oppstart oppgradering vinter 2020. Oppgraderinga er ikkje ferdigstilt.	Dispensasjonar (årsverk)	0
Tal avdelingar / base	7 avd./ 3 basar	Tal born pr. vaksen	3/6
Tal born	84	Tal menn/kvinner	3/24

Bemanning I 2024 har barnehagen hatt 10 årsverk barnehagelærarar. Barnehagen har ein barnehagelærar som er støttepedagog og ein barnehagelærar med vidareutdanning i spesialpedagogikk som jobbar som spesialpedagog i 70% stilling. Ein av dei pedagogiske leiarane har vidareutdanning i spesialpedagogikk, og fleire pedagogisk leiarar har vidareutdanning 15 stp. i rettleiing. Ein pedagogisk leiar har 10% stilling som rettleiar for nyutdanna barnehagelærarar.

Barnehagen har 7 utdanna barne- og ungdomsarbeidarar, ein tilsett har ergoterapeut utdanning, i tillegg har nokon tilsette helsefagarbeidar- og barnepleiarutdanning.

Ein barnehagelærar har eitt års permisjon for å jobba med noko anna, og ein barnehagelærar har sagt opp stillinga si.

Rekom utviklingsarbeid Bjørketeigen barnehagen skal delta i regionalt utviklingsarbeid (Rekom) hausten 2025. Fyrste møtet vart gjennomført i desember 2024.

Psykososialt barnehagemiljø Barnehagen jobbar kontinuerleg med tema psykososialt barnehagemiljø. Føresette og tilsette varslar til pedagogisk leiar og styrar dersom dei opplever at barnet deira ikkje har det bra i barnehagen. Barnehagen nyttar dei kommunale skjema, gjennomfører undersøkingar, observasjonar og set i gang tiltak. Det vert gjennomført samtalar med barn og føresette.

Heile personalet jobbar med kompetansepakkar om *Trygt og godt barnehagemiljø* frå Utdanningsdirektoratet på planleggingsdagar i november og mars.

Det fysiske læringsmiljøet Bjørketeigen barnehage ligg heilt i skogkanten på Vavollen i Øystese. Det er kort avstand til fine turområde. Deler av barnehagen sitt uteområde er natur. Som ein del av oppgraderinga har vegen mellom «bygningane i det som var institusjon» vorte leikeplass. Barnehagen har fått midlar til å få laga ein heilskapleg utomhusplan. Utomhusplanen kom sommaren 2024 og var svært inspirerende. Barnehagetenesta har ikkje hatt nok midlar på budsjettet til prosjektet, men me var heldige å få kr 750 000 av heradsstyre til uteområde i desember 2024. I 2025 skal det jobbast med å ferdigstillast uteområde, så langt midlane rekk.

Barnehagen gjennomførte ei stor omorganisering i august 2024. Då flytta dei yngste barna ned i 1. etasje og dei eldste opp til 2. etasje. Dette har krevd stor tilpassing og vilje til endring og fornying av rutinar. I forkant av sommarferien 2024, fekk me god hjelp frå byggdriftarane som tok eit skippertak med naudsynt maling på avdelingane. Det er likevel stort behov for innvendig oppgradering, fornying av utstyr, bøker, leiker, m.m.

Hausten 2024 sette Bjørketeigen barnehage i gang eit prosjekt der me skulle prøva ut kjernetid for pedagogiske leiarar. Bakgrunn for prosjektet var ei undersøking som vart gjennomført av utdanningsforbundet og fagforbundet i Kvam med utgangspunkt i korleis me kan få barnehagelærarar til å bli i jobben. Prosjektet har vore lærerikt og nyttig, med både diskusjonar og frustrasjonar, og som har enda opp med at me vil forsetja med dette vidare. Pedagogiske leiarar seier klart frå at for nokon er dette avgjerande om dei vert i jobben, eller ikkje.

Digitalt utstyr Me har ganske bra digitalt utstyr no, men me manglar pc'ar til nokre avdelingar. Me manglar ein møteskjerm på eitt møterom. Bjørketeigen barnehage slit veldig med telefondekning og til tider internett tilgang, dette har forverra seg etter overgang til Phonero. Det har ved fleire høve vore uttrykt behov for andre typar telefonar enn dei me har i dag, då det i nokon samanhengar kan vera nødvendig å ha tilgang til Facetime ved t.d. oppringing til 113.

Barnehagen sitt samarbeid med SU Barnehagen har godt samarbeid med SU og hadde i 2024 fleire møter gjennom året. Tema på møta var barnehagekvardagen, bemanningssituasjon, personal-/ vikarmangel, status byggjeprosess, uteområdet, dugnadar, trygt og godt barnehagemiljø og organisering av barnehagen, m.m.

Utfordringsbilete Den største utfordringa er høgt sjukefråvær. Det er krevjande for dei faste som står i kvardagen når sjukefråværet er så høgt, i skrivande stund 17 % hittil i år.

Høge emosjonelle belastningar har vorte meir framtrudande dei siste åra då opplevinga av å ikkje strekkja til i jobben vert opplevd sterkare og sterkare.

Vidare er det utfordrande for tilsette, føresette og styrar at oppgradering/oppussing av barnehagen tek så lang tid. Det er krevjande å stå i, og krevjande for alle partar «å vera på vent» så lenge.

Det har i mange år vore jobba med å få digitalisert låsesystem i Bjørketeigen barnehage (bruk av ID-kort på dører) og effektivisering av låsing av dører. Det er mange dører som skal låsast opp og igjen på ein dag, dette er ressurskrevjande for personale. Barnehagetenesta sine investeringsmidlar skal nyttast til nytt låsesystem i Bjørketeigen barnehage i 2025.

Tørvikbygd barnehage

Rammetal pr 15.12.2024		Personalressursar pr 15.12.2024	
Byggningsår, vart kommunal	1985	Tal tilsette	6 2 lærlingar i 100% 1ekstra ressurs 25% 1 spes.ped 30% 1 styrar i 60%
Sist renover/nybygd	2016	Dispensasjonar (årsverk)	0
Tal avdelingar / base	3 -men 2 avdelingar i bruk	Tal born pr. vaksen	5,7
Tal born	21	Tal menn/kvinner	1/10

Bemanning I barnehageåret 2024 var det 21 born/ 28 einingar og 5,25 årsverk. Me har fått tildelt 0,25 årsverk auka grunnbemanning som er fordelt på ein dag i veka og ein dag i månaden.

Det er ingen i personale som tek vidareutdanning dette året.

Barnehagen har, dette året, to lærlingar og to instruktørar.

Barnegruppe var fordelt med 7 born under 3 år, og 14 born over 3 år.

Psykososialt miljø Barnehagen gjennomfører kompetansepakken *Trygt og godt barnehagemiljø* til Udir. Det har vore utfordrande å inkludera og gje innføring av innhaldet i kompetansepakke til nytilsette. Det bidreg til at det tar tid å gjennomføra alle modulane for å sikra lik forståing. Ein faktor er og at me er få tilsette, og me får ikkje heilt tak på det gode utviklingsarbeidet.

Me jobbar mykje med inkludering i barnegruppene då dette er noko som er ekstra viktig då det er få born på alderstrinna, og ikkje alle er naturleg vener og føretrekk å vera saman. Det å ha nokon å leika med, tolerera og respektera andre er tema me fokuserer på. Dei vaksne treng å vera tett på og delta i lek, hjelpa born inn i lek og til å regulera følelsar. Samt vera ein inspirator til lek. Me har satsa mykje på at borna skal få vera fysisk aktive kvar dag. Dei vaksne introduserer dagleg t.d. regelleikar, songleikar og hinderløyper for borna.

Me prøver å bruka avdelingane som «den tredje pedagog». På ein avdeling er det ein del gjennomgang frå andre avdelingar til personalfløyen, dette forstyrrar borna i lek.

Me har årlege møter i lågterskelteamet for å søkje rettleiing om born, både på individ- og gruppenivå.

Spesialpedagog har timar på gult og grønt nivå i barnehagen, då vert borna delt i smågrupper og har fokus på språk, lek og ulike spel.

Det fysiske læringsmiljøet Leik og leikemiljø, aktive vaksne i lek og fysisk leikemiljø er nokre satsingsområde me har i barnehagen.

Barnehagen har fått midlar til å setje opp eit tak over det som før vart brukt som bål plass. Bål plass har eksisterande betongringar som våren 2025 skal fyllast med sand. Det vert såleis ein ny sandkasse som utvidar og gjev eit nytt element til uteleikeplassen.

Me brukar felleskjøkkenet i barnehagen til alle måltid utanom medbrakt frukost om morgonen. Dette frigjer plass til mykje god boltreplass og gjer at borna kan vera aktive også inne på avdeling. Vidare er avdelinga delt inn i ulike soner med ulike typar lek. Det er laga til eigne stader for mjuke materialar som t.d. matter, puter, tepper, mjuke byggeklossar, bamsar e.l. og eigna stad til harde leikemateriale som duplo, bilar og togbane e.l.

Store gardiner og oppheng som deler fingarderobe frå avdeling. Det fungerer som tiltak mot støydemping og skjerming av lek.

Digitalt utstyr Det er gjort ein del oppgradering med digitalt utstyr dei siste åra. Styrar har 1 pc, stor skjerm, tastatur, mus, webkamera og telefon. Alle tilsette har kvar sin pc. Me har 2 pc'ar til felles bruk, og ein pc som vert nytta til Rolltalk.

Avdelingane har kvart sitt nettbrett og mobiltelefonar.

Me har behov for oppdatering av smarttavla vår. Koplingsboks og tilkopling av leidningar er utdatert i forhold til trådlause einingar som skal koplast opp mot tavla. Dette er for kostbart for barnehagen sitt eige budsjett. Me har kjøpt ein liten høgtalar som går på Bluetooth og fått lengre leidningar som koplar pc og tavla saman, men det er framleis ikkje optimalt ved bruk. Det er behov for ein «talarstol» til å ha ein pc som er konstant kopla til tavla.

Barnehagen sitt samarbeid med SU Hausten 2024 hadde me eitt SU møte. Tema på møtet var blant anna budsjettframlegg for komande budsjettperiode, informasjon frå barnehagen ved start av nytt barnehageår og informasjonsflyt mellom foreldra. Me har god dialog og godt samarbeid med SU gjennom heile året utanom dei formelle møta.

Utfordringsbilete Få søkjarar til Tørvikbygd barnehage og små barnegrupper gjer at det er utfordrande å få til gode leikegrupper, vener og vaktene til å gå opp. Bruk av avdelingar er ei anna utfordring ved fordeling av barn ut i frå alder og antal. Det er stor spreiding i alder i ei barnegruppe i aldersspennet 2-5 år. Me utnyttar avdelingane i barnehagen etter antal barn og alder kvart år.

Sjukefråværet har vore stort og det har til tider vore vanskar med å få vikarar. Det har og vore sjukefråvær hjå vikarane.

Vikarkoordinatorane gjer ein god jobb inn mot vikararbeidet. Gjennomføring av planar og det gode pedagogiske arbeidet har til tider vorte avlyst eller utsett på grunn av redusert bemanning.

Ålvik barnehage

Rammetal pr 15.12.24		Personalressursar pr 15.12.24	
Byggningsår, vart kommunal	1985	Tal tilsette	9
Sist renover/nybygd	2012	Dispensasjonar (årsverk)	0
Tal avdelingar / base	2	Tal born pr. vaksen	3/6
Tal born	25 (34 einingar)	Tal menn/kvinner	1/8

Bemanning Ingen tilsette har gått på vidareutdanning dette året. Det er tilsett 2 nyutdanna barnehagelærarar i barnehagelærarstilling. Barnehagen har 1 pedagogisk leiar og 1 barnehagelærar på kvar avdeling.

Rekom utviklingsarbeid Barnehagen jobba med Rekom frå hausten 2021 og ut våren 2023. Temaet var *Korleis utvikla felles pedagogisk praksis med høg kvalitet i vår barnehage i forhold til språkutvikling, vaksenrolla og felles system*. Personale har jobba godt med felles mål og rutinar rundt måltid med fokus på språk. Me har jobba vidare for å laga gode rutinar for t.d. påkledningssituasjonar knytt til temaet i Rekom. Det er utfordringar i forhold til involvering av nytilsette og vikarar som ikkje har vore med i heile prosessen, men utviklingsarbeidet har satt gode spor, som me vil fortsetta å jobba vidare med.

Psykososial miljø Barnehagen har gode skriftlege rutinar som alle kjenner til. Me har jobba godt med tema på planleggingsdagar og personalmøte. Har og tema jamleg oppe på avdelingsmøter. Personale har fokus på førebygging og tidleg innsats. Heile personalet jobbar med kompetansepakkar om Trygt og godt barnehagemiljø frå UDIR på planleggingsdagar.

Det fysiske læringsmiljøet Barnehagen har ein del slitt og gammalt utstyr både inne og ute. Barnehagen brukar mykje eit skogsområde som ligg i nærleiken av barnehagen, der er det ulendt terreng og anledning til mange ulike aktivitetar. Både born og vaksne trivs godt der.

Digitalt utstyr Me har fått ein del digitalt utstyr dei seinare årene. Alle dei pedagogiske leiarane har PC og avdelingane har nettbrett. Det er kjøpt inn PC til læringar og instruktørar. Manglar til ein barnehagelærar. Det er behov for ny projektor på den eine avdelinga. Ålvik barnehage slit veldig med telefondekning og til tider internett tilgang. Vart ekstra merkbart etter at me gjekk over til Phonero.

Barnehagen sitt samarbeid med SU Det vert gjennomført to faste møter i året og eventuelt fleire ved behov. Det er godt samarbeid med SU. Tema dette året har vore psykososialt barnehagemiljø, barnehagekvardagen, vikarutfordringar, dugnad, godkjenning av årsplan m.m.

Utfordringsbilete Det er ein del gammalt utstyr i barnehagen, og det er behov for nytt både inne og ute. SU har jobba for å få midlar til uteleikeplassen, me har no fått noko støtte og barnehagen har kjøpt inn nye utebenkar til uteområdet og ei vippehuska.

Den største utfordringa er høgt sjukefråvær. Det er krevjande for dei faste tilsette som står i kvardagen når sjukefråværet er så høgt.

Sjydnahaugen barnehage

Rammetal pr 15.12.24		Personalressursar pr 15.12.24	
Byggningsår, vart kommunal	Nytt bygg 2016	Tal tilsette	24 tilsette i ulike prosent stillingar inklusiv administrasjon og spesialpedagog
Sist renovert/nybygd	2016	Dispensasjonar (årsverk)	2
Tal avdelingar / base	4 avdelingar	Tal born pr. vaksen	3/6
Tal born	72	Tal menn/kvinner	2/22

Bemanning Barnehagen har 9 pedagogar inklusiv styrar, spesialpedagog og administrasjonsmedarbeidar. Av årsverk som arbeider med barna/pedagognorma er det 7 årsverk.

Av pedagogar i barnehagen som har vidareutdanning utover treårig høgskule er det 5 stk. som har vidareutdanning. Ein pedagog har 6,5 års høgskuleutdanning, tre har vidareutdanning i spesialpedagogikk og ein har vidareutdanning innan rettleiing.

I tillegg er det ein barnehagelærer som tek vidareutdanning i spesialpedagogikk dette barnehageåret og ein barnehagelærer som går på master i spesialpedagogikk.

Det er 8 utdanna fagarbeidarar og 4 assistentar utan barnehagefagleg utdanning. Tre av fagarbeidarane har vidareutdanning. To har vidareutdanning innan fleirkulturell/språk, den tredje tek bachelor innan pedagogikk og er ferdig med 2 år, i tillegg har ho vidareutdanning i spesialpedagogikk og fleirkulturell/språk.

Rekom utviklingsarbeid Sjydnahaugen barnehage har vore med på Rekom frå 2023 til 2025. Hovudmålet var meir aktive og deltakande vaksne i uteleiken. Delmåla var å førebygga trygt og godt barnehagemiljø og barns medverknad i uteleiken.

Før prosjektstart vart det gjennomført møter for å gje informasjon, laga progresjonsplan og forventningsavklaringar mellom barnehage, regionen og høgskulen. Ved oppstart våren 2023 gjennomførte barnehagen ein intern ståstadanalyse for å kartlegga behov for utvikling og vurderingsområde. Deretter laga me eit framtidsbilete i samarbeid med heile personalgruppa, som vart grunnlaget for ekstern vurdering våren 2024. I vurderingsveka hadde vurderarane fokus på dei vaksne si deltaking i uteleiken og trygt og godt barnehagemiljø.

Foreldre, tilsette og barna er viktige for å få fram heila bilete i vurderinga, og representantar frå desse gruppene fekk seia si meining gjennom møter og samtaler.

Etter vurderingsveka fekk barnehagen ein rapport med barnehagen sine styrkar og utviklingsområde. Rapporten vart grunnlaget for det vidare prosjektarbeidet. Høgskulen på Vestland er fagleg instans som bidrar med førelesning og rettleiing, samt at ein av vurderarane følgjer barnehagen vidare i utviklingsarbeidet.

I barnehagen har me ei prosjektgruppe som leiår prosjektarbeidet i lag med styrar, styrar er ansvarleg for prosjektet. Målet med prosjektet er å klara og sjå barna endå betre i uteleiken, samt at personale vert utfordra til å sjå på korleis me kan verta betre til å sjå barnas kvardag frå barnas ståstad.

Psykososial miljø I Kvam herad er det utarbeida ein felles plan for barnehagane om korleis ein skal arbeida for å førebygga og setja inn tiltak for at barna skal oppleva å ha eit trygt og godt barnehagemiljø. I Sjødnahaugen barnehage har me gode system og rutinar for å førebygga og setja inn tiltak dersom det vert oppdaga at eit barn ikkje har det trygt og godt. Foreldre får informasjon på foreldremøte på hausten om prosedyrar, samt at informasjon vert formidla via MyKid, som er kommunikasjonskanalen mellom barnehagen og heimen.

Det er felles skjema og mal for korleis ein handterer saker som oppstår, noko som me opplever som eit godt verktøy i arbeidet med å fylja opp at barna skal ha eit trygt og godt miljø i barnehagen.

Det psykososiale miljøet blant tilsette er viktig for at me skal gjera ein så god jobb som mogleg med barna. Kvar haust har personale tema om psykososialt arbeidsmiljø, og det er fast tema på alle LTV møter. I Sjødnahaugen står personale tett saman, og har fokus på openheit og å veraause med kvarandre.

Det fysiske læringsmiljøet Me har ein leikekomité i barnehagen som har ansvar for leikemiljø ute og inne, samt organisering av dugnader. Det er styrar og tre tilsette som sit i denne komiteen.

For barnehageåret 2023/24 søkte me om å få tilskot for å få kjøpa inn meir leikeapparat til uteleikeplassen. Sjødnahaugen fekk tildelt kr 175 000 til utstyr, og barnehagen har kjøpt inn utekjøkken, sorteringsbord, hytte, balansestolpar, renne, bøtter til kjøkken og sykklar.

På dugnaden hausten 2024 vart det mala og beisa, samt rydda og kasta boss.

Kvar månad går ein frå administrasjonen faste rundar på leikeplassen og ser at det ikkje er feil og manglar på utstyr, i tillegg melder tilsette ifrå med det same dei ser om det er noko som er øydelagt. Ein gong i året er det inspeksjon av uteleikeplassen av ein med fagleg kompetanse på området.

Av inneleiker har me ein del, men me treng også noko nytt materiell og utstyr for å supplera utval.

Digitalt utstyr Barnehagen har ynskje om å få ein fastmontert projektor i taket, slik at det ikkje vert så myke arbeid når det skal gjennomførast personal- og foreldremøte. Kvar

pedagog, verneombod, tillitsvald og lærling har eigen berbare pc. Avdelingane har nokre gamle berbare pc`ar som fagarbeidarar og assistentar nyttar når dei har plantid. Kvar avdeling og spesialpedagogen har eige nettbrett.

Barnehagen sitt samarbeid med SU Barnehagen har god dialog med foreldra i SU, og har to SU møter kvart barnehageår. På agendaen er det tema som konstituering av SU, godkjenning av årsplan, trygt og godt barnehagemiljø, utfordringar med å få tak i nok vikarar, dugnad, sommarfest, karneval, tema til foreldremøte, mm.

Utfordringsbilete Problem med å få tak i nok vikarar ved sjukdom i personale. Det å vita at det ikkje er mogleg å få tak i nok vikarar ved fråvær gjer det utfordrande å stå i jobben. Heldigvis er det eit godt samarbeid i barnehagen, og me flytter på personale og fordeler oss slik som er til det beste for barnegruppene.

Tema stress og fokus på kva me kan få gjort noko med er noko som har vore tema på LTV, pedagogiske leiarmøte og personalmøte.

Tema om bemanningsmangel har og vore drøfta i SU, samt at det vert meldt avvik dei dagane det ikkje er nok personale på jobb. Ved større mangel i personale vert leiar for barnehage kontakta og det vert vurdert felles tiltak i tråd med prosedyrane som er for barnehagane.

Strandebarm barnehage

Rammetal pr 15.12.24		Personalressursar pr 15.12.24	
Byggningsår, vart kommunal	16.10.1979 (i bygg på Børsheim)	Tal tilsette	21 tilsette Fordelt på 17,2 årsverk
Sist renovert/nybyggd	Bygg 1990 og påbygg 2017	Dispensasjonar (årsverk)	0,3
Tal avdelingar / base	4 avdelingar	Tal born pr. vaksen	3/6
Tal born	55	Tal menn/kvinner	3/18

Bemanning Barnehagen har dette året hatt 8 pedagogar; 1 styrar og 0,5 spesialpedagog, 4 pedagogiske leiarar og 2 barnehagelærar, 6 barne- og ungdomsarbeidarar, 1 helsefagarbeider, 1 lærling, 5 assistentar.

2 pedagogar tek vidareutdanning i spesialpedagogikk.

Barnehagen har 0,9 årsverk til styrking av grunnbemanning, desse nyttar me til at pedagogane får ta ut lovfesta plantid.

Rekom utviklingsarbeid Barnehagen deltek i Rekom ordninga og er er no i forarbeidsfasen med informasjon til tilsette, og arbeid i arbeidsgruppa internt i barnehagen. Tema me har valt å jobba med er korleis kan barnehagen støtta barna i utviklinga av sosial kompetanse, med fokus på leik og vennskap. Ekstern vurdering ved eksterne vurderarar vert gjennomført i 2025, veke 15. Det er oppstart av utviklingsarbeidet. Barnehagen skal få støtte i utviklingsarbeidet av rettleiarar frå HVL og 1 ekstern vurderer frå Hardanger/Voss regionen.

Psykososial miljø Kvam herad har felles plan for å sikra trygt og godt barnehagemiljø i barnehagane, kap. 8 i Lov om barnehage. Planen inneheld forebyggjande arbeid, årshjul for tilsette, lovverk, rutine, skjema for melding og aktivitetsplan. Det er jamleg tema på møter i barnehagen. Alle tilsette deltek på 2 planleggingsdagar pr. år, der tema er arbeid med kompetansepakkane til udir.no *Trygt og godt barnehagemiljø*. Føresette får informasjon om planen og korleis dei skal gå fram dersom dei har ei bekymring, på foreldremøte kvar haust og via kommunikasjonskanalen vår MyKid.

Barnehagen har lågterskelrunde saman med PPT pr. halvår, og årleg samarbeidsmøte saman med helsestasjon.

Det fysiske læringsmiljøet Leiker både inne og ute treng fornyast. Utvalet er lite og mykje er slitt. Budsjettet til leiker og utstyr tillèt sjeldan innkjøp av nye leiker. Spesielt nye sykklar til barna ute er eit stort ynskje. Fornyng av inneleiker er eit stort behov.

Barnehagen har fått innvilga kr 175 000 frå heradsstyre til nytt klatrestativ på uteleikeplassen, og med god støtte frå lag og organisasjonar i nærmiljøet har me fått fullfinansiert nytt leikeapparat til barna. Klatrestativet vart montert i kjøkkenhagen haust 2024.

Digitalt utstyr Alle avdelingar har kvar sin pc og nettbrett. Barnehagelærarane har kvar sin pc, i tillegg har me eigen pc til Rollertalk (bildeprogram). Barnehagen har 1 eldre projektor fastmontert i tak, ynskjer denne kabelfri for enklare å kunne bruke denne.

Barnehagen har veggmonterte skjermar på pauserom, møterom og på avdeling Kråkenos. Desse vert brukt av personalet på ulike møte, og kan brukast til aktivitet med barna.

Barnehagen sitt samarbeid med SU Det har vore gjennomført 4 SU møte i 2024.

Tema på møter har vore søknad om midlar til uteleikeplass, gjennomgang anbod frå Lekolar, søknader til lag og organisasjonar om støtte til finansiering av klatrestativ, konstituere samarbeidsutvalet, godkjenning av årsplan, korleis rekruttere fleire vikarar, arbeidsoppgåver til dugnad og planlegga sommarfest i barnehagen.

Utfordringsbilete Sjukefråværet i barnehagen er høgt. Me er heldige som har gode og stabile vikarar, slik at det ved fråvær kjem kjende vikarar, noko som gjer dagane trygge for barna. Høgt fråvær fører likevel til slitasje på det faste personalet. Vikarkoordinatorane gjer no alle avtalar med vikarar, noko som er svært positivt og som avlastar personalet i kvardagen.

Barnehagen treng sårt fornyng av leiker til borna både inne og ute.

Sandven FUS barnehage as

Rammetal pr 15.12.24		Personalressursar pr 15.12.24	
Byggningsår, privat bhg	2009	Tal tilsette	23 tilsette + styrar.
Sist renovert/nybygd	2009	Dispensasjonar (årsverk)	0,7

Tal avdelingar / base	2 basar som tilsvarar 2 småbarns-avdelingar og 3 storbarns-avdelingar	Tal born pr. vaksen	Vaksentettleik på 5,9.
Tal born	86	Tal menn/kvinner	3/21

Bemanning 1 pedagogisk leiar tok 30 studiepoeng i rettleiing, ferdig våren 2024.

1 pedagogisk leiar tek 30 studiepoeng spesialpedagogikk, ferdig våren 2025

Rekom utviklingsarbeid Sandven FUS barnehage deltek ikkje i Rekom.

Sandven FUS barnehage driv kompetanseutvikling gjennom FUS-barnehagane si eiga satsing «Barnet Først» som har fokus på lek og læring, TIK (Tuning into kids) og CLASS (Classroom Assessment Scoring System) for alle tilsette. I tillegg driv FUS-barnehagane med leiarutvikling gjennom Effektive Ledergrupper og Effectkartlegging (Bang & Midelfart)

Psykososial miljø Tilbakemeldinga på eigenvurderinga 2024 synte at barnehagen måtte leggja ut informasjon om medlemmar i SU på eiga heimeside. Det er no gjennomført. Utover dette fann barnehagemynde ingen risiko for brot på barnehagelova, og vurderte at barnehagen vert driven i tråd med lova.

Det fysiske læringsmiljøet Barnehagen har grillhytta, verkstad, eigen turplass i Tolomarka («Flyplassen») og eigen minibuss.

Digitalt utstyr Berbar pc til kvar pedagog og nettbrett til kvar base.

Barnehagen sitt samarbeid med SU 1 møte haust og 1 møte vår. Tema på møta kan vera godkjenning av årsplan, vedtektsendringar, økonomi, barnehagerute og andre ting knytt til drift og økonomi.

«Kom bli med!» Foreldrerepresentantane i SU arrangerer ein lågterskelaktivitet for alle barn og foreldre 2 gongar i året. T.d. tur med medbrakt kveldsmat.

Utfordringsbilete Det kan i periodar vera utfordrande å få tak i nok vikarar.

Oppsummering

Rådmannen vonar at tilstandsrapporten gjev eit inntrykk av korleis barnehagane i Kvam herad vert drivne, både lokalt i den einskilde barnehage, men og på overordna plan, som barnehageeigar og barnehagemynde. Rapporten speglar både kva barnehagane jobbar med, analysar, utfordringar og ynskjer for vidare utvikling av tenesta. Heradsstyret er barnehageeigar, og for å gjera gode overordna val, er det viktig med god informasjon for å ha god styringsdialog.

I dei ulike barnehagane skjer det mykje godt arbeid, og me har engasjerte tilsette som skapar gode kvardagar for borna. Me jobbar vidare med å skapa ein felles pedagogisk grunnmur og systemtenking. Dette krev tid og tolmod.

Barnehagesektoren ynskjer å ha fokus på fyljande område framover:

- Arbeida vidare for å sikra implementering av dei beskyttande faktorane; Trygge vaksne, mangfald vert sett på som ein ressurs og høg kvalitet på opplæringa.
- Arbeida vidare med å utvikla og implementera felles system for alle kommunale barnehagar (satsingar, kompetanse, malar, skjema o.l.).
- Implementering av «Sjå barnet innanfrå», gje opplæring til nytilsette og årleg oppfrisking til alle tilsette.
- Implementering av BTI og stafettlogg, og sikra kjennskap til samarbeidstenestene.
- Sikra alle born eit trygt og godt barnehagemiljø. Kompetanseheving for tilsette og praktisering av rutinane i «Plan for å sikre trygt og godt barnehagemiljø i barnehagane» med tilhøyrande skjema.
- Sikra barnehagane våre deltaking i Rekom.
- Vidareføra interne kurstilbod og leggja til rette for vidareutdanning.
- Sikra at dei nyutdanna lærarane i barnehage får rettleiing.
- Fortsetje arbeidet med å redusera sjukefråværet og behalda personale i barnehage.
- Sikra at alle barnehagane har LTV møter og aktive tillitsvalte og verneombod.
- Sikra barnehagetilsette gode arbeidsforhold og berekraftig arbeidskvardag.
- Sikra samsvar mellom krav, oppgåver og tid til gjennomføring.
- Arbeida med rekruttering av fleire tilsette til barnehage og god opplæring av vikarar.
- Gje tilbod om desentralisert barnehagelærarutdanning.
- Gje tilbod om skrivekurs før fagprøve i BUA faget.

Kvart av punkta er i seg sjølv omfattande og har mange underpunkt, i tillegg til arbeid med andre ting som er skrive om i rapporten. I tillegg til å utarbeida system, skal det implementerast i alle nivå. Alle born skal oppleve livsglede og få gode barndomsminne frå barnehagekvardagen, samstundes som dei skal oppleve eit trygt og inkluderande utviklingsmiljø. Dei skal oppleve meistring og at dei tilsette ser dei. Born og føresette skal oppleve at barnehagen er like god same kva del av kommunen dei bur i.